

สถานิติบัญญัติบรูไนดารุสซาลาม

สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปรับปรุงข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

สารบัญ

	หน้า
สถานิติบัญญัติ	๑
องค์ประกอบและที่มา	๒
- คุณสมบัติของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๒
- การขาดคุณสมบัติของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๓
- การพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๓
- การชี้ขาดสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๓
- การแต่งตั้งสมาชิกสถานิติบัญญัติแทนตำแหน่งที่ว่าง	๔
- การให้คำปรึกษาของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๔
ประธานสถานิติบัญญัติและรองประธานสถานิติบัญญัติ	๔
- อำนาจหน้าที่ของประธานสถานิติบัญญัติ	๕
เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๕
อำนาจหน้าที่ของสถานิติบัญญัติ	๕
- การให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติ	๗
- การคัดค้านไม่รับร่างพระราชบัญญัติ	๗
- การประกาศใช้กฎหมาย	๗
- คำปรารภในการตรากฎหมาย	๗
- อำนาจที่สงวนไว้	๗
- ระเบียบข้อบังคับการประชุม	๘
- การตั้งกระทู้ของสมเด็จพระราชาธิบดีต่อสถานิติบัญญัติ	๘
การประชุมสถานิติบัญญัติ	๘
- องค์ประชุม	๘
- การปิดสมัยประชุมสถานิติบัญญัติและการยุบสภา	๘
- การเข้าร่วมประชุมของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๙
- การบันทึกรายงานการประชุม	๙
เลขาธิการสถานิติบัญญัติ	๙
ข้อมูลอ้างอิง	๑๐

สภานิติบัญญัติบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลาม เป็นประเทศที่มีรูปแบบการปกครองแบบราชาธิปไตยหรือสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้สุลต่านหรือสมเด็จพระราชาธิบดีดำรงตำแหน่งเป็นทั้งประมุข นายกรัฐมนตรี^๑ และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สภานิติบัญญัติ (Legislative Council)

รัฐธรรมนูญฉบับแรกของบรูไน คือ รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๐๒ และได้มีการประชุมสภานิติบัญญัติอย่างเป็นทางการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๒ โดยสภานิติบัญญัติสมัยแรกประกอบด้วยสมาชิกโดยตำแหน่ง ๘ คน สมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้ง ๖ คน สมาชิกฝ่ายตัวแทนอาณานิคม ๓ คน และสมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้งโดยกำหนดเลือกจากสภาตำบล ๑๖ คน โดยสภานิติบัญญัติปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมการเงิน การให้ความเห็นชอบกฎหมาย การจัดเก็บภาษี และการใช้จ่ายเงินของรัฐ ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้เกิดเหตุการณ์ภายในประเทศ^๒ จึงมีการทบทวนสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติใหม่ ให้สภานิติบัญญัติประกอบด้วยสมาชิก ๒๑ คน มาจากการแต่งตั้ง ๑๐ คน เป็นโดยตำแหน่ง ๖ คน และเป็นตัวแทนอาณานิคม ๕ คน ซึ่งแต่งตั้งโดยสมเด็จพระราชาธิบดี สภานิติบัญญัติมีการประชุมต่อเนื่องจวบจนปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จากนั้นสภานิติบัญญัติถูกระงับไปในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ประเทศบรูไนดารุสซาลามได้รับเอกราชจากอังกฤษ จำเป็นต้องปรับตัวให้ประเทศทันสมัย จึงปรับโครงสร้างเป็นคณะรัฐมนตรี มีสมเด็จพระราชาธิบดีเป็นนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้นำของสภาทั้งสี่ ประกอบด้วย คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติ สภากลางมนตรี และสภาศาสนา โดยสมเด็จพระราชาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกของแต่ละสภา

เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗ สภานิติบัญญัติได้กลับมาประชุมอีกครั้งเป็นครั้งแรกในรอบ ๒๐ ปี โดยจัดประชุมสภานิติบัญญัติระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ กันยายน ๒๕๔๗ ณ ศูนย์การประชุมระหว่างประเทศเบอรากัส (Berakas) มีสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม อาทิ สมาชิกที่มาจากบุคคลชั้นสูง สมาชิกสภาองคมนตรี ผู้รักษาราชการแทน คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาศาสนาอิสลาม นักการทูตเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่มาจากการแต่งตั้งของสมเด็จพระราชาธิบดี ซึ่งสภานิติบัญญัตินี้เห็นชอบให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในบางมาตรา และกำหนดให้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติจำนวน ๓๖ คน แบ่งเป็น (๑) สมาชิกโดยตำแหน่ง ๑๔ คน (๒) ตัวแทนของบุคคลชั้นสูง ๓ คน (๓) ตัวแทนเขตการปกครอง ๙ คน

^๑ รัฐธรรมนูญกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องเป็นชาวบรูไนเชื้อสายมาเลย์โดยกำหนด เป็นมุสลิมนับถือศาสนาอิสลามนิกายสุหนี่

^๒ ประเทศบรูไนจัดให้มีการเลือกตั้ง และพรรคประชาชนบอร์เนียว (Borneo People's Party) ได้รับชัยชนะแต่ไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ เพราะรัฐบาลได้ประกาศกฎอัยการศึก ทำให้พรรคการเมืองถูกจำกัด และไม่มีการเลือกตั้งจนถึงปัจจุบัน

(๔) ตัวแทนจากภาคธุรกิจสาขาต่าง ๆ ๗ คน และ (๕) ผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภา ๑ คน และ เลขาธิการสภา ๒ คน

องค์ประกอบและที่มา

สมาชิกสภานิติบัญญัติ มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๖ คน แบ่งออกเป็นดังนี้

๑. สมาชิกโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๔ คน ประกอบด้วย

- สมเด็จพระราชาธิบดี ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
- มกุฎราชกุมาร ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอาวุโสประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- พระเจ้าพี่ยาเธอ/พระเจ้าน้องยาเธอ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและการค้า
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนา
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสื่อสาร
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและทรัพยากร
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศและการค้า
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศาสนา
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เยาวชนและการศึกษา

๒. สมาชิกที่มาจากบุคคลชั้นสูง (ราชวงศ์) จำนวน ๓ คน

๓. สมาชิกที่เป็นตัวแทนแต่ละเขตการปกครอง จำนวน ๙ คน โดยเป็นระดับผู้นำหมู่บ้าน (Ketua Kampong) หรือผู้นำเขตย่อย (Penghulu Mukim)

๔. สมาชิกที่มาจากภาคธุรกิจจากสาขาต่าง ๆ จำนวน ๗ คน

๕. ประธานสภานิติบัญญัติ

๖. เลขาธิการสภานิติบัญญัติ และรองเลขาธิการสภานิติบัญญัติ

คุณสมบัติของสมาชิกสภานิติบัญญัติ

๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์
๒. เป็นพลเมืองของประเทศบรูไนดารุสซาลาม
๓. เป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระราชาธิบดี

การขาดคุณสมบัติของสมาชิกสถานิติบัญญัติ

๑. เป็นผู้ถูกศาลพิพากษาเป็นบุคคลวิกลจริต
๒. เป็นผู้ถูกศาลพิพากษาตัดสินประหารชีวิตหรือจำคุก หรือปรับเป็นเงิน ๑,๐๐๐ เหรียญยู
บรูไน หรือมากกว่า ทั้งนี้ ให้ยกเว้นผู้ที่ได้รับการอุทธรณ์แล้วและถูกตัดสินโทษปรับที่ไม่เกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติผิดศีลธรรม หรือเป็นผู้ที่รับการอภัยโทษ หรือเป็นผู้ที่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเป็นเวลา ๓ ปีหรือมากกว่า รวมถึงผู้ที่สมเด็จพระราชาธิบดีพิจารณาว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย
๓. เป็นผู้ที่ยังไม่พ้นสถานภาพการเป็นบุคคลล้มละลาย
๔. เป็นผู้ที่พ้นจากการเป็นมุสลิมตามกฎหมายอิสลาม
๕. เป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสถานิติบัญญัติ โดยมีการพิสูจน์ว่ามีมูลความผิดจริง

การพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติ

สมาชิกสถานิติบัญญัติจะอยู่ในตำแหน่งตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระราชาธิบดีและสิ้นสุดสมาชิกภาพเมื่อมีการยุบสถานิติบัญญัติ หรือเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
๒. ทำหนังสือลาออกโดยยื่นต่อเลขาธิการสถานิติบัญญัติ
๓. ขาดประชุมสถานิติบัญญัติติดต่อกัน ๒ ครั้งโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสถานิติบัญญัติก่อนสมัยประชุมจะสิ้นสุด ยกเว้นกรณีสมาชิกสถานิติบัญญัติโดยตำแหน่ง
๔. ขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติ

กรณีที่สมเด็จพระราชาธิบดีหรือสถานิติบัญญัติเห็นว่าสมาชิกสถานิติบัญญัติผู้ใดไม่มีความสามารถหรือเห็นควรให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสถานิติบัญญัติ สมาชิกผู้นั้นไม่สามารถเข้าปฏิบัติหน้าที่ในสถานิติบัญญัติได้จนกว่าจะมีคำประกาศจากสมเด็จพระราชาธิบดีหรือสถานิติบัญญัติว่าเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

กรณีที่สมเด็จพระราชาธิบดีประกาศว่าสมาชิกสถานิติบัญญัติผู้ใดไม่มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานิติบัญญัติแล้ว ห้ามสถานิติบัญญัติประกาศซ้ำในเรื่องเดียวกันนี้อีกเว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดีก่อน

สมเด็จพระราชาธิบดีหรือสถานิติบัญญัติอาจระงับการปฏิบัติหน้าที่ สิทธิและเอกสิทธิ์ของสมาชิกสถานิติบัญญัติเป็นการชั่วคราวได้ ทำให้สมาชิกผู้นั้นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในสถานิติบัญญัติและถูกระงับการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติชั่วคราว จนกว่าสมเด็จพระราชาธิบดีหรือสถานิติบัญญัติจะยกเลิกการระงับการเป็นสมาชิกชั่วคราว ทั้งนี้ ผู้ที่พ้นจากการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติอาจได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับเลือกเข้ามาอีกได้หากมีคุณสมบัติตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

การชี้ขาดสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติ

สมเด็จพระราชาธิบดีเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้ถูกตัดสิทธิ์การเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติ
๒. เป็นผู้ได้รับแต่งตั้งหรือได้รับเลือกหรือถูกไล่ออกจากการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติ
๓. เป็นผู้ไร้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ หรือถูกระงับการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติ

ชั่วคราว

๔. เป็นผู้ลาออกจากตำแหน่งการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติ

การแต่งตั้งสมาชิกสถานิติบัญญัติแทนตำแหน่งที่ว่าง

เมื่อมีตำแหน่งสมาชิกสถานิติบัญญัติว่างไม่ว่าด้วยเหตุใด อาทิ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือไม่สามารถดำรงตำแหน่งในสถานิติบัญญัติอันเนื่องจากประกาศหรือถูกระงับการปฏิบัติหน้าที่โดยสมเด็จพระราชาธิบดีหรือโดยสถานิติบัญญัติ หรือตำแหน่งว่างซึ่งไม่ใช่จากการยุบสภาหรือเหตุอื่นใดที่นอกเหนือจากนี้ สมเด็จพระราชาธิบดีจะทรงแต่งตั้งบุคคลเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติแทนตำแหน่งที่ว่างโดยมีหนังสือประทับตราแผ่นดิน ซึ่งผู้ได้รับการแต่งตั้งจะอยู่ในตำแหน่งตามพระราชประสงค์สมเด็จพระราชาธิบดี เว้นแต่เป็นการแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งชั่วคราวจะสิ้นสุดการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติตามประกาศแจ้งของเลขาธิการสถานิติบัญญัติโดยการยกเลิกการแต่งตั้งหรือการแทนที่การแต่งตั้งชั่วคราวเป็นการแต่งตั้งบุคคลอื่นเพื่อดำรงตำแหน่งที่ว่าง

การให้คำปฏิญาณตนของสมาชิกสถานิติบัญญัติ

สมาชิกสถานิติบัญญัติจะต้องลงนามต่อหน้าประธานหรือรองประธานสถานิติบัญญัติหรือผู้ทำหน้าที่เป็นประธานสถานิติบัญญัติในการให้คำปฏิญาณตนก่อนเข้ารับตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่

กรณีที่สมาชิกสถานิติบัญญัติผู้ใดได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติต่ออีกสมัยหนึ่งภายในเวลาหนึ่งเดือนนับจากการสิ้นสุดสมาชิกภาพในสมัยที่ผ่านมาให้ผู้นั้นเข้ารับตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องให้คำปฏิญาณตนและลงนามอีกครั้งหนึ่ง

ประธานสถานิติบัญญัติและรองประธานสถานิติบัญญัติ

ตำแหน่งประธานและรองประธานสถานิติบัญญัติเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชาธิบดี โดยพิจารณาคัดเลือกจากสมาชิกสถานิติบัญญัติหรือเป็นบุคคลภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติก็ได้

วาระในการดำรงตำแหน่งของประธานและรองประธานสถานิติบัญญัติเป็นไปตามพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดีโดยระบุเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในหนังสือแต่งตั้ง

กรณีที่ประธานและรองประธานสถานิติบัญญัติเป็นบุคคลที่มาจากสมาชิกสถานิติบัญญัตินั้นให้ความเป็นสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติสิ้นสุดลงเมื่อได้รับแต่งตั้ง

อำนาจหน้าที่ของประธานสภานิติบัญญัติ

ทำหน้าที่ดำเนินการประชุมสภานิติบัญญัติ กรณีประธานสภานิติบัญญัติไม่อยู่จะมอบหมายให้รองประธานสภานิติบัญญัติปฏิบัติหน้าที่แทน แต่หากรองประธานสภานิติบัญญัติไม่อยู่จะมอบหมายให้สมาชิกสภานิติบัญญัติคนใดคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน โดยความเห็นชอบของสมเด็จพระราชาธิบดี

ประธานสภานิติบัญญัติ

ประธานสภานิติบัญญัติคนปัจจุบัน ดาโต๊ะ สื่อเตีย อาวัง ฮาจี अबดุล เราะมาน บิน ดาโต๊ะ เสรี สื่อเตีย ฮาจี โมฮัมเหม็ด ตาอิบ (Dato Seri Setia Awang Haji Abdul Rahman bin Dato Setia Haji Mohamed Taib)

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสมาชิกสภานิติบัญญัติ

๑. สมาชิกสภานิติบัญญัติมีสิทธิอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภานิติบัญญัติหรือในคณะกรรมการต่าง ๆ ได้อย่างเสรี เว้นแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เสื่อมเสียซึ่งสิทธิสถานะ ตำแหน่ง อำนาจ เอกสิทธิ์ อำนาจอธิปไตย หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดี ผู้สืบราชบัลลังก์ คู่สมรส หรือพระบรมวงศานุวงศ์ หรือหลักปรัชญาการปกครองระบอบราชาธิปไตยอิสลามมาเลย์ (National Philosophy of Malay Islamic Monarchy) ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือเป็นความผิดทางอาญาภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปลุกปั่นให้ขัดขืนอำนาจปกครอง

๒. การดำเนินการใดในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติหรือในชั้นคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ถูกต้องสมบูรณ์จะไม่ถูกตรวจสอบโดยศาล

๓. สมาชิกสภานิติบัญญัติไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติหรือในคณะกรรมการ โดยไม่ถูกตรวจสอบโดยศาล

๔. สมาชิกสภานิติบัญญัติไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายต่อกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในชั้นศาลในเรื่องที่ได้ประกาศภายใต้อำนาจของสภานิติบัญญัติ

อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติ

๑. การพิจารณาและการลงมติให้ความเห็นชอบ
๒. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
๓. การควบคุมการดำเนินนโยบายของรัฐบาล
๔. เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประชุมสภานิติบัญญัติ

ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย คือ สมาชิกสภานิติบัญญัติ โดยเสนอร่างกฎหมาย หรือเสนอญัตติหรือเสนอคำร้องแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติ โดยร่างกฎหมาย ญัตติหรือคำร้อง จะได้รับการบรรจุเข้าสู่การอภิปรายและหรือไม่ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภานิติบัญญัติ

คุณลักษณะของร่างกฎหมายต้องมีลักษณะดังนี้

๑. เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการพิมพ์ธนบัตร การจัดตั้งธนาคาร หรือการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 ๒. เป็นเนื้อหาที่ต้องไม่มีผลผูกพันต่อสมเด็จพระราชาธิบดีจากสนธิสัญญา หรือข้อตกลงที่ทำกับรัฐอื่น
 ๓. เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันหรือความมั่นคงของรัฐ
 ๔. เป็นเนื้อหาที่มีผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสิทธิ หน้าที่ ดุลพินิจของศาล อำนาจ เอกสิทธิ์ อธิปไตย หรือพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดี รัชทายาท คู่สมรส หรือพระบรมวงศานุวงศ์
 ๕. เป็นเนื้อหาที่มีผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อจุดยืนหรือการดำรงอยู่หรือความสูงส่งของหลักปรัชญาของประเทศ “มลายู อิสลาม” (Malayu Islam Monarchy)
 ๖. เป็นเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสถานะทางการเงิน หรืออัตราค่าเงินของประเทศบรูไนดารุสซาลาม
 ๗. เป็นเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการชำระหนี้ หรือปลดภาระหนี้ของประเทศบรูไนดารุสซาลาม
 ๘. เป็นเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการดูแลกองทุนรวม การคิดเงินจากกองทุนรวม หรือการยกเลิกรายจ่ายใด ๆ
 ๙. เป็นเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการชำระคืนเงินเข้ากองทุนรวม หรือการถอนเงินออกจากกองทุนรวมใด ๆ ที่นอกเหนือความรับผิดชอบ หรือการเปลี่ยนแปลงจำนวนการชำระเงิน การถอนเงิน โดยไม่ได้ทำให้ลดลงแต่อย่างใด
 ๑๐. เป็นเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อการได้รับเงินจากกองทุนรวมที่ได้รวมไว้หรือการเก็บออม หรือการจำหน่ายเงินกองทุนรวม หรือการตรวจรายการบัญชีของประเทศบรูไนดารุสซาลาม
 ๑๑. เป็นเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการกักเงิน หรือการให้หลักประกันใด ๆ โดยประเทศบรูไนดารุสซาลาม หรือการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางการเงินของประเทศบรูไนดารุสซาลาม
 ๑๒. เป็นเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการชำระภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมใด ๆ
- ทั้งนี้ การดำเนินการพิจารณาและการอภิปรายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติข้างต้น สภานิติบัญญัติจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดีก่อน
- ในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประธานหรือรองประธานสภานิติบัญญัติสามารถเลื่อนหรือพักการประชุมเมื่อใดก็ได้ เพื่อขอรับคำแนะนำจากสมเด็จพระราชาธิบดีโดยอยู่ดุลพินิจของประธานหรือรองประธานสภานิติบัญญัติ

การให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติ

การให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติจะใช้คะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกสภานิติบัญญัติที่เข้าร่วมประชุม ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภานิติบัญญัติหรือผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมมีสิทธิลงคะแนนเสียงเพื่อใช้เป็นเสียงชี้ขาด

๑. เมื่อสภานิติบัญญัติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติแล้ว ร่างพระราชบัญญัตินี้จะมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ไม่ว่าจะร่างกฎหมายนั้นจะผ่านการพิจารณาในรูปแบบของสภานิติบัญญัติหรือในรูปแบบการแก้ไขเพิ่มเติมจากสมเด็จพระราชาธิบดี ทั้งนี้ เมื่อสมเด็จพระราชาธิบดีได้เห็นชอบจะลงพระปรมาภิไธยพร้อมประทับตราแผ่นดินในร่างพระราชบัญญัตินี้

๒. การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติของสมเด็จพระราชาธิบดีภายหลังที่ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแล้วให้เป็นพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดี

๓. ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดีจะมีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การคัดค้านไม่รับร่างพระราชบัญญัติ

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หากสภานิติบัญญัติมีมติคัดค้านไม่รับร่างพระราชบัญญัติฉบับใดแล้ว ให้ประธานสภานิติบัญญัตินำกรณบัตรถวายรายงานต่อสมเด็จพระราชาธิบดีภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่มติดังกล่าว เพื่อให้สมเด็จพระราชาธิบดีทรงทราบ

ภายหลังเมื่อสมเด็จพระราชาธิบดีได้พิจารณารายงานมติไม่รับร่างดังกล่าวแล้ว สมเด็จพระราชาธิบดีมีพระราชอำนาจที่จะประกาศให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลทางกฎหมายในลักษณะเป็นพระราชบัญญัติได้ ไม่ว่าจะโดยรูปแบบกระบวนการตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติ หรือโดยการแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นชอบของสมเด็จพระราชาธิบดี ทั้งนี้ ให้พระราชบัญญัตินี้มีผลนับแต่วันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การประกาศใช้กฎหมาย

กฎหมายทุกฉบับต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเวลา ๗ วัน และให้มีผลบังคับใช้ทันที เมื่อร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติและสมเด็จพระราชาธิบดีจะมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายได้

คำปรารภในการตรากฎหมาย

กฎหมายที่ประกาศใช้ทุกฉบับต้องมีคำปรารภโดยขึ้นต้นว่า “ได้รับการประกาศใช้เป็นกฎหมายโดยสมเด็จพระราชาธิบดี โดยคำแนะนำ และความเห็นชอบของสภานิติบัญญัตินี้”

อำนาจที่สงวนไว้

๑. เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติและประชาชน หรือเกี่ยวกับการปกครองประเทศ หรือด้วยเหตุอื่นใดก็ตาม หากสมเด็จพระราชาธิบดีเห็นควรจะต้องมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ หรือญัตติ หรือคำร้อง หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับสภานิติบัญญัติ เพื่อการบังคับใช้

๒. ตามประกาศของสมเด็จพระราชาธิบดีข้อ ๑ ให้ถือว่าได้ผ่านความเห็นชอบแล้ว ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยประธานสภานิติบัญญัติ

๓. ประกาศใดนอกจากประกาศที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติอาจยกเลิกโดยสมเด็จพระราชาธิบดี ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติจะประกาศยกเลิกในราชกิจจานุเบกษา และนับจากวันที่มีการประกาศยกเลิก ญาติ คำร้อง หรือการกิจ ซึ่งการยกเลิกการบังคับใช้ดังกล่าวจะมีผลเช่นเดียวกับการยกเลิกกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ระเบียบข้อบังคับการประชุม

๑. ภายใต้อำนาจของรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติสามารถแก้ไข ยกเลิกระเบียบข้อบังคับการประชุมได้

๒. การยกเลิกระเบียบข้อบังคับการประชุมต้องได้รับความเห็นชอบจากประธานสภานิติบัญญัติเท่านั้น โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของสภานิติบัญญัติเป็นไปด้วยความถูกต้องสมบูรณ์และรวดเร็ว

๓. ระเบียบข้อบังคับที่ได้จัดทำ ปรับปรุง แก้ไข ระงับการใช้ชั่วคราว หรือยกเลิกโดยสภานิติบัญญัติ จะมีผลบังคับเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดี

การตั้งกระทู้ของสมเด็จพระราชาธิบดีต่อสภานิติบัญญัติ

สมเด็จพระราชาธิบดีมีสิทธิตั้งกระทู้ถามต่อสภานิติบัญญัติได้ทุกกรณี และตลอดเวลา

การประชุมสภานิติบัญญัติ

สภานิติบัญญัติจะจัดประชุมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยการประกาศในราชกิจจานุเบกษา สมเด็จพระราชาธิบดีทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม และเป็นผู้กำหนดระยะเวลาในการประชุม

องค์ประชุม

ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ กำหนดต้องมีองค์ประชุมไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเปิดการประชุมได้

กรณีมีสมาชิกสภานิติบัญญัติที่ทักท้วงเกี่ยวกับจำนวนองค์ประชุม ประธานในที่ประชุมอาจสั่งให้เลื่อนการประชุมได้ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ

กรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังไม่ได้แต่งตั้งบุคคลใดแทน ให้สภานิติบัญญัติยังคงปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่มีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่

การปิดสมัยประชุมสภานิติบัญญัติและการยุบสภา

สมเด็จพระราชาธิบดีอาจปิดสมัยประชุมหรือยุบสภานิติบัญญัติเมื่อใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือจะยุบสภาเมื่อครบวาระ ๕ ปีนับจากวันประชุมสภานิติบัญญัติภายหลังการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติครั้งแรก เว้นแต่จะมีการยุบสภาเร็วขึ้น

การเข้าร่วมประชุมของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ

สมเด็จพระราชาธิบดีหรือประธานสภานิติบัญญัติอาจเรียกบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ เข้าร่วมการประชุมสภานิติบัญญัติได้ตามแต่กรณี เพื่อขอรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในเรื่อง ที่เกี่ยวกับกิจการบ้านเมือง ซึ่งต้องอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติ

การบันทึกรายงานการประชุม

จัดให้มีการจัดทำรายงานบันทึกการประชุมของสภานิติบัญญัติทุกครั้งและมีการเก็บรักษาไว้ โดยเลขาธิการสภานิติบัญญัติจะเป็นผู้นำส่งบันทึกการประชุมไปยังสมเด็จพระราชาธิบดีโดยเร็วที่สุด

เลขาธิการสภานิติบัญญัติ

เลขาธิการสภานิติบัญญัติคนปัจจุบัน คือ ยง ตีมูเลียกัน เปฮิน โอรัง คายา เปเกอร์มา จรยา ดาโต๊ะ ปาดูกา ฮัจญี จูติน บิน ฮัจญี อาซร์ (Yang Dimulikakan Pehin Orran Kanya Perkerma Jaya Dato Paduka Haji Judin bin Haji Asar)

ข้อมูลอ้างอิง

- <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%BF%9C>
- <http://www.parliament.am/bibrary/sahmanadrutyunner/bruneydarusalam.pdf>
- การศึกษาโครงสร้างสถานิติบัญญัติบรูไนดารุสซาลาม สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ปรึกษา

นางละออ ภูธรใจ

นางสาววันทนีย์ สายพิมพ์

รองเลขาธิการวุฒิสภา

ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศ

คณะผู้จัดทำ

๑. นายสุพจน์ หุตายน

๒. นางสาววรรณิ์ หุตายน

๓. นางวรวิมล รัตนมาลี

๔. นางสาวสรวงนก สระบัว

๕. นายดิเรก กวินสุนทรกุล

๖. นายจรรงค์ กลัษณะ

๗. นางสาวพัชนี วิทยาภรณ์

๘. นายสัทธิษ จราวิวัฒน์

๙. นางสาวมัญชรี พงศ์สุทธิ

๑๐. นางสาวธนิยา อุมะวิชนี

๑๑. นายปิยะชาติ ชื่นจิต

๑๒. นายปกรณ์ นวลมณี

๑๓. นางสาวอัมพะวัน ปฐมกุล

๑๔. นางสาวสว่างใจ มนตรีพิลา

๑๕. นางสาวสิริญา กรอบพุดชา

๑๖. นางสาวกาญจนา ประสพจันทร์

๑๗. นางสุภาวดี ศรศักดิ์

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานภาษาอังกฤษ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานภาษาจีนและภาษาอื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานภาษาฝรั่งเศส รัสเซีย และอิตาลี

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๔๙๙ อาคารสุขประพฤติ ถนนประชาชื่น

แขวง/เขต บางซื่อ กรุงเทพมหานคร ๑๐๘๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๐๒-๑๐

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๐๓